

HYMENOPHYLLACEAS NOVAS *)

EXPOSUIT

R. B. VAN DEN BOSCH, M.D.

(POST MORTEM DOCTISSIMI AUCTORIS EDI CURAVIT W. F. R. SURINGAR)

(cf. huj. Vol. pag. 135).

Pag. 39 insere:

1^a *D. nummularium* n. sp. Frondibus sessilibus vel subsessilibus adnatis arcte imbricatis reniformibus, orbiculatis vel obovatis, margine setulis hyalinis teneris simplicibus furcatisve obsito, sterilibus venulis paucis radiantibus flabellatisve tenuibus abbreviatis, fertilibus costa media validiuscula

*) Prima hujus supplementi pars quum sub prelo sudabat, advenere mihi litterae, per quas Ill. Cl. W. J. HOOKER Hymenophyllacearum collectionis ad me missae certiore me fecit. Quam postquam acceperam summa cura examinavi, cum prius determinatis comparavi, atque adversaria mea emendando et augendo usui meo valde fructuosam deprehendi. Specierum novarum numerus post hanc revisionem admodum auctus est, plurimae insuper, ab aliis descriptae, mihi vero antea non visae, examinatis specimenibus authenticis, nunc bene notae sunt. Ut vero plena sit specierum ad hunc usque diem determinatarum enumeratio, ad calcem secundae hujus supplementi partis adjeci, quaecumque primae parti addenda suppeditavit Hookeriana collectio.

simplici præditis, cellulis mediocribus regularibus hexaëdris, parietibus hyalinis rectis, interaneis amorphis parietalibus e flavescenti fuscis, soris solitariis, frondis $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ æquantibus, e sinu apicali rotundato exsertis, indusio e cylindrico infundibuliformi bilabiato, labiis latis tubo 4plo brevioribus. Frons 3—4 millim. vix excedens brunnea tenera.

Species adeo insignis et forma, et parva statura et costae conditione, ut cum nulla alia umquam confundi poterit.

Hab. Brasilia septentrionalis (pr. Barra Pr. Rio Negro), SPRUCE.

2^a *D. lineolatum* n. sp. Fronde varia: juniore sessili vel brevissime stipitata obovata vel obcuneata margine repando-sinuata, adulta plerumque longiuscule stipitata e spathulato vel oblongo in stipitem longissime angustata subpinnatifide inciso-lobata, margine leviter undulato subcrenulato, aculeis 3—5 furcatis sessilibus deflexis (in fr. juniore) densis, costa a basi inde in venas simplices furcatasve flabellatas valde approximatas soluta, interpositis venulis spuriis tenuioribus, cellulis teneris diaphanis minimis elongato-hexaëdris globulosis, globulis diffusis dilutis parvis laete viridibus, soris in fronde apicalibus immersis, indusii tubo elongato cylindrico, limbo leviter dilatato bilabiato, labiis rotundatis tubo 4—5plo brevioribus, stipite usque 10—12 millim., elongato complanato. Rhizoma intricatum repens filiforme dense atro-fusco tomentosum, frons vix ultra 2 centim.

longa, 10—12 millim. lata firmiuscula rigida (sicca ruguloso-lineolata) e viridi flavescens.

D. Sphenoides frondis forma quidem non multum differt, sed contextus illi est alius; venulae nempe tenuiores sunt, remotiores, cellulaeque majores minus regulares parum elongatae e viridi flavescens, indusium praeterea leviter ventricosum brevius, in labia tubo vix ultra 3plo breviora abiens etc. Hab. Jamaica, MARCH (H. HOOK.); Cuba, WRIGHT.

Pag. 42:

13^a *D. racemosum* n. sp. Fronde ovata vel oblongo-ovata apice angustato producta bipinnatifida, laciniis primariis patulis vel divergentibus (apicalibus erectis) contiguis et imbricatis, inferioribus pinnatifidis, superioribus simplicibus vel 1—2 furcatis abbreviatis, secundariis erecto-patulis subcontiguis; e basi latiore in lacinulas 2—4 breves anguste lineares apice angustatos leviter undulatos dichotome divisis, rhachi flexuosa anguste, venis (in axillis) late undulato-alatis, venulis brevibus leviter divaricatis, venulis spurii abbreviatis rarescentibus uniserialibus (submarginali nulla), cellulis teneris hyalino-diaphanis minimis hexaëdri globulosis, globulis dilutis minutissimis pallide viridibus, parietibus hyalinis leviter incrassatis rectis, soris laciniarum secundariarum locum in apice frondis occupantibus, in lacinula subobsoleta immersis, indusio inferne cuneato late marginato ad $\frac{2}{3}$ circiter bilabiato, labiis semicircularibus (antice nonnumquam angustatis), receptaculo filiformi ex-

serto, stipite compresso stricto angustissime alato vix ultra 1 centim. longo. Rhizoma ultra setaceum repens intricatum tomento brevi fusco dense vestitum; frons 3—5 centim. longa, $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ lata firmiuscula olivacea.

Cum *D. brevipede* comparata specie nostra, illius notae distinguentes esse patet: frondis tripinnatifidae forma, lacinulae magis elongatae, venula spuria submarginalis, cellulae elongatae opacae interaneis amorphis, indusium ventricosum cylindricum labiis tubo 3plo brevioribus, etc. *D. bilabiato* est venula spuria marginalis, indusium cylindricum brevilabiatum, etc. Reliquae species multo longius distant.

Hab. India orientalis (Assam); GRIFFITH (Hb. BOOK.)

13^b *D. latealatum* n. sp. Fronde plus minusve late lanceolata bipinnatifida, laciniis primariis erectis vel patulo-erectis subcontiguis (infimis divergentibus remotiusculis) secundariis patulis apice leviter recurvis remotis e basi lata apice 1—3 furcatis simplicibusve; lacinulis appressis anguste linearibus apice angustatis plicatulis margine undulatis, rhachi leviter flexuosa venisque (in axillis praesertim) latissime undulato-alatis, venulis angulo acutissimo exuntibus longe procurrentibus, venulis spuriiis plerisque elongatis 1—2 serialibus, submarginali mulla, cellulis teneris diaphanis irregulariter plus minusve elongato-hexaëdris partim mediocribus, partim parvis, interaneis amorphis dilutis subparietalibus

flavescentibus, parietibus hyalinis tenuibus, soris in laciniis primariis lateralibus secundariarum locum occupantibus exsertis, indusio inferne conico-tubuloso aequaliter angustato ima basi angustissime alato mediotenus bilabiato, labiis ampliatis rotundatis antice leviter porrectis, stipite ultra medium ala undulata angustate marginato 6—10 millim. longo. Rhizoma ultra setaceum repens parce ramosum fusco-tomentosum; frons 4—5 cent. longa, 12—16 millim. lata flaccida e viridi olivacea. A praecedente hanc distinguere suadent: forma frondis, latissima rhacheos ala, venulae spuriae elongatae biseriales, cellulae majores elongatae, indusium exsertum forma omnino diversa, etc.

Hab. India orientalis (Nepal), (Assam) GRIFFITH, H. HOOK.

14^a *D. plicatum* n. sp. Fronde ovata sursum angustata tripinnatifida, laciniis primariis secundariisque remotis, illis divergentibus horizontalibusque subrhomboideo-ovatis oblongisve, his erecto-patulis obcuneatis, tertiariis (lacinulis) erecto-strictis contiguous subfastigiatis (siccis complicato-carinatis) subelongatis late linearibus apice angustatis margine undulatis, rhachi compressa valida anguste alata venarum venularumque angulo acutissimo exeuntium elongatarum ala in axillis dilatata, venulis spuriiis brevibus 2—3 serialibus, submarginali nulla, cellulis diaphanis parvis hexaëdriis, parietibus viridi-hyalinis incrassatis, interaneis obscure viridibus amorphis spissis parietalibus, centralibus di-

lutis minute globulosis, soris (rarescentibus) axillaribus in lacinulas abbreviatas immersis, indusio basi anguste marginata amplo cuneato-infundibuliformi, labiis semicircularibus tubo 3plo brevioribus crenulatis, receptaculo setaceo exserto, stipite compresso stricto basin usque alato (ala saepe margine fimbriato-pilosa) 3—2½ cent. longo. Rhizoma crassum torulosum ramosum repens dense atro-fusco-tomentosum, frons 5½—7 cent. longa, 3—4 lata rigida firma subopaca obscure viridis. Cacteris robustius, rigidius, majus. Laciniae secundariae, tertiariis subfastigiatis flabelli in modum complicatis, singularem frondi faciem efficiunt. Inter notas distinguentes: lacinulae latae venulis spuriiis brevibus pluriseriis percursae, cellularum minuties (ratione frondis), indusii forma, stipes alatus primum tenent locum. Specimina Sumatrana non ab omni parte cum Ceylonensibus et Malabaricis congruunt, quamobrem dubius huc retuli, at vero notas distinctioni sufficientes nondum reperi.

Hab. Malacca, GRIFFITH; Ceylon, THWAITES (No. 2985), D^{na} WALKER; Sumatra, TEYSMAN.

15^a *D. anomalum*; *Trich. melanorrhizon* BRACK. (non HOOK.) in WILKES expl. exp. XVI p. 253.

Fronde a basi late rotundata ovata bi-subtripinnatifida, laciniis primariis secundariisque patulis contiguis, illis subrhomboideis obcuneatisque, his oblongis vel oblongo-linearibus, lacinulis latis abbreviatis erectis subparallelis, margine leviter un-

dulato, apice angustato emarginato, rhachi anguste alata venisque flexuosis, cellulis teneris hyalinis parvis minimisque pallide viridibus; parietibus hyalinis, interaneis amorphis grumulosisque, marginalibus seriebus 1—2 minimis subtetraëdris, venula spuria fluxuosa subcontinua submarginali venulisque brevibus rectiusculis, subseriatis illi parallelis, soris in fronde apicalibus majusculis immersis, indusio brevi ventricoso in limbum patulum breviter bilobum dilatato (juniori anguste infundibuliformi bilabiato, labiis semicircularibus. Stipes basi tomentosus, brevis (2—6 millim.) apice complanato-alatus; frons 15 millim. circiter longa, 12 lata tenera pallide olivacea.

Species cum alia vix confundenda, dummodo ad staturam, lacinulas et soros illarum respectu latos magnosque, ad parcam frondis divisionem, venulas spurias duplicis formae cellularumque minutiem attendas. Indusii orificium patulum ejusque lobi breves fucum facere possent, at vero indusia novella speciei veram indolem luculenter demonstrant.

Hab. Ins. Philippinae (pr. Banhos ins. Luçon),
WILKES.

15^b *DGriffithii* n. sp. Fronde ovata vel oblongo-ovata bi- vel subtripinnatifida; laciniis primariis summis patulis, reliquis divergenti-horizontalibus, contiguis oblongis ovatisve, inferioribus basi bipinnatifidis, iisdem superne et reliquis pinnatifidis; secundariis patulis contiguis, infimis in laciniis in-

finis in laciniis inferioribus pinnatifidis; reliquis furcatis simplicibusque, lacinulis latiusculis parum elongatis margine leviter undulato contiguis, apice parumper angustatis integris; rhachi venisque latiuscule alatis subconcoloribus, venulis angulo patente exeuntibus; cellulis teneris diaphanis parvis minimisque inaequalibus regularibus hexaëdris leviter elongatis, parietibus tenuibus hyalinis rectis, interaneis diffusis dilutis grumuloso-amorphis e viridi flavescenscentibus; venula spuria unica continua flexuosa a margine remotiuscula; soris in axillis lacinarum primariarum in lacinula valde abbreviata immersis parvis; indusio brevi ventricososensim in limbum ampliato obscure bilobum, lobis parum productis rotundatis patulis leviter undulatis, receptaculo setaceo exserto; stipite vix ultra 1 centim. longo ala rhacheos angustata marginato. Rhizoma repens ramosum intricatum, setaceum dense atro-fusco-tomentosum; frons 3—4½ centim. longa, 16—20 millim. lata membranacea diaphana olivaceo-fusca.

Venula spuria et indusio *Trichomanes* facile dignoscendum! Habitu convenit cum *D. anomalo*, quod characteribus longe recedit.

Hab. India orientalis (Mergui), GRIFFITH (Herb. hook).

15° *D. euphlebium* a. sp. Fronde lanceolata bipinnatifida laciniis primariis lanceolatis remotiusculis remotisque e basi erecto-stricta mox patulis, apice recurvis vel subrevolutis, secundariis infinis

pinnatifidis contiguis apice recurvis, lacinulis anguste linearibus brevibus margine leviter undulato, apice angustato, rhachi valida ala angusta, basin versus obsoleta, marginata, venis venulisque flexuosis, his angulo acutissimo exeuntibus, venulis spuriis numerosis brevibus seriebus pluribus margini parallelis dispositis, submarginali nulla, cellulis teneris hyalino-diaphanis parvis parumper elongato-hexaëdris, parietibus tenuissimis hyalinis rectis, interaneis parietalibus dilutis amorphis sordide viridescens, marginalibus et apicalibus minimis abbreviatis, soris numerosis in laciniiis secundariis axillaribus et lateralibus in lacinula abbreviata immersis, indusio basi cuneata leviter ventricosa anguste marginata, limbo bilabiato, labiis tubo brevioribus obtuse triangularibus, receptaculo filiformi exserto, stipite flexuose compresso basi inprimis fusco-hirsuto vix ultra 2 centim. longo. Rhizoma validum torulosum horizontale ramosum dense rufo-fusco-tomentosum, frons 6 centim. circiter longa, 1—1½ lata rigida obscure viridi parce membranacea.

Specimina male siccata, contorta et complicata frustra in pristinum statum restituere conatus sum; habitus notae propterea revidendae erunt. Speciei characteres distinguentes cum ulla cognita confundere vitant (cellulae scilicet, venulae spuriae, sorum forma et minuties, laciniarum directio).

Hab. India orientalis (Assam), GRIFFITH (H. HOOK).
15^d *D. insigne* n. sp. Fronde obovata pinnatifida

vel subbipinnatifida, laciniis erecto-patulis contiguus linearibus oblongisve, secundariis erectis appressis, lacinulis latis brevibus plicato-undulatis, apice rotundato vel emarginato, rhachi late alata venisque et venulis, angulo acuto exeuntibus, æqualibus fuscis, venulis spuriiis rarescentibus brevibus seriebus 1—2 margini parallelis dispositis, sub-marginali nulla, cellulis hyalino-diaphanis mediocribus obtusangulis hexaëdris, parietibus incrassatis hyalinis rectis, interaneis amorphis dilutis flavescentibus, marginalibus et apicalibus magnis acutangulis valde elongatis, soris in laciniis lateralibus immersis parvis, indusio turgido late rotundato-conico, labiis tubo sublongioribus semicircularibus, receptaculo setaceo exserto, stipite filiformi apice anguste alato vix ultra 1 centim. longo. Rhizoma setaceum ramosum intricatum tomento brevi atro-fusco dense vestitum, frons $2\frac{1}{2}$ —3 cent. longa, $1\frac{1}{2}$ —1 lata membranacea tenera flaccida e pallide olivaceo fuscidula.

Species frondis divisione in hoc genere insolita (ad typum *Hymenophylli exserti*), contextu e cellulis multo quam in reliquis majoribus, soris parvis, indusio vix didymoglosso (fere ut in *Hym. Blumeano*) revera *insignis*. Venulae spuriae valde manifestae veram stirpis indolem produnt.

○ Hab. India orientalis (Mishmee, GRIFFITH (H. HOOK).

15e. *D. dilatatum* n. sp. Fronde obovata vel oblonga basi cuneata pinnatifida vel subbipinnatifida;

laciniis erectis vel erecto-patulis approximatis (interdum leviter fastigiatis), exceptis infimis saepius pinnatifidis, 1—2 dichotomis simplicibusve; lacinulis sinu latiusculo, acuto tamen, interstinctis latis in apicem rotundatum integrum angustatis ante apicem plicato-undulatis; rhachi tenui flexuosa, pariter ac venae venulaeque strictae, frondi concolore; venulis spuriiis unica serie interrupta, a margine remotiuscula, decurrentibus longitudine variis, cellulis opacis firmis mediocribus regularibus subinaequalibus hexaëdris acutangulis passim elongatis, globulis viridibus densis omnino repletis, parietibus hyalinis tenuibus; soris majusculis in lacinula abbreviata vel subobsoleta immersis, indusio ventricoso orificio leviter dilatato obscure bilabiato, labiis nempe brevibus, tubo 6plo fere brevioribus erectis vel patulis rotundatis, receptaculo setaceo longe exserto; stipite brevissimo (vix ultra 6 millim. longo) nigro-filiformi terete. Rhizoma filiforme repens ramosum dense atro-fusco-tomentosum; frons $2\frac{1}{2}$ —3 centim. longa, 12—18 millim. lata, membranacea opaca obscure viridis.

Species parca frondis divisione, laciniis lacinulisque latis, indusii ventricosi limbo obscure bilabiato, cellulis dense viridi-globulosis, venularum spuriarum dispositione valde distincta.

Hab. Insula Fernando-Po, G. MANN (Herb. HOOK).
Pag. 43.

5^a. *D. Simonsianum* (HOOK.) *Hymenophyllum* HOOKER 2^d. Cent. of ferns tab. XIII.

Species pulcherrima et distinctissima!

Hab. India orientalis (Khasya), SIMONS (H. HOOK.)

5^b *L. barbatum* n. sp. Fronde ovata bipinnatifida, laciniis primariis patulis et divergentibus contiguus rhomboïdeo-ovatis (subcontiguus sinubus brevibus interstinctis 1—2 dichotomis simplicibusve, lacinulis latiusculis abbreviatis late undulatis, margine minute et inaequaliter denticulato, apice rotundato truncato, rhachi flexuosa ala basin versus angustata marginata, venis flexuosis latissime alatis, venulis angulo patente earumque ramis 1—2 forcipatis simplicibusve angulo rotundato exeuntibus, cunctis nigrescentibus pilisque fuscis rectis rigidis opacis articulatis vestitis, cellulis teneris parum diaphanis mediocribus parvisque leviter elongato-hexaëdris acutangulis, parietibus rufescenti-hyalinis teneris subtilissime crenulatis, interaneis sive parietalibus, spatium amplum hyalinum relinquentibus, sive diffusis amorphis dilutis e rubro fuscis, soris in laciniis secundariis apicalibus parumper abbreviatis terminalibus immersis parvis ovatis, indusio fundo conico extus piloso late alato, ad medium fere usque bilabiato, labiis margine inaequaliter denticulato-serratis, stipite filiformi terete vel apice angustissime alato 1—2 cent. longo. Rhizoma setaceum horizontale ramosum intricatum glabrescens, frons 3—4½ cent. longa, 1½—2 lata membranaceae diaphana flaccidiuscula ex olivacco rubro-fusca.

Hab. Ins. Tsou-Sima, WILFORD (Hb. HOOK.)

7a *L. violaceum* (MEYEN) *Hymenophyllum* MEYEN
in Herb. Berol.

Fronde oblonga acuminata, excepta basi pinna-
ta, tripinnatifida, laciniis primariis patulis diver-
gentibusque oblongis, secundariis erecto-patulis late
oblongis vel obtusatis, cunctis remotiusculis, in-
ferne subdistantibus, lacinulis strictis parallelis
elongatis, margine minute et irregulariter denti-
culato, rhachi superne ala integra plana lata mar-
ginata, venis venulisque validis flexuosis, cunctis
paleaceo-hirsutis, cellulis firmis opacis parvis, imo
minimis, hexaëdris parumper elongatis, parietibus
hyalinis rectis, interaneis spissis rubro-fuseis amor-
phis, hic illic obscure globulosis, soris axillaribus
majusculis tandem resupinatis, indusio immerso
ad $\frac{2}{3}$ — $\frac{3}{4}$ usque bilabiato, tubo cuneato dorso pa-
leaceo, lobis late oblongis integerrimis, stipite
validiusculo flexuoso terete hirsuto 6—8 centim.
longo. Rhizoma —? frons 8—10 cent. longa, 4—4½
lata firmisscula opaca sanguineo-fusca.

Cum *A. Preslii* (CUMING N. 264), teste divo
KUNZE, identicum sit; contrarium edocuit speci-
minum authenticorum investigatio, majorem imo
haec cum *L. serrulato* (PR.) probavit affinitatem.
L. violaceum ab utroque, me iudice, satis super-
que est diversum. *L. serrulatum* namque distin-
guendum est: fronde olivacea ovata acuminata,
laciniis remotis distantibusque, cellulis diaphanis
parietibus crenulatis, interaneis amorphis flavo-
fuscis, soris vix ultra medium bilobis elliptico-

lanceolatis, etc , *L. Preslii* vero: stipite debili glabro, fronde lanceolata, laciniis approximatis e basi lata rhomboïdeis ovatisve, cellulis duplo fero majoribus, soris oblongis breviter bilobis duplo minoribus, etc.

Hab. Ins. Philippinae (pr. Manillam), MEYEN (H. BEROL).

8_a *L. edentulum* n. sp. Fronde e basi lata rotundata ovata vel ovato-oblonga sursum angustata bipinnatifida, laciniis primariis patuliis (infimis divergentibus) subcontiguis ovatis oblongisve apice adscendentibus, secundariis patulis remotiusculis dichotomis vel simplicibus (infimis pinnatifidis) lacinulis linearibus elongatis approximatis planis apice integro, margine dentibus parvis remotis obsito vel sub-integro rhachi flexuosa anguste marginata, inferne subterete, venis venulisque strictis nigrofuscis, cellulis opacis mediocribus, hic illic magnis hexaëdris acutangulis, parietibus pulchre spinuloso-dentatis hyalinis incrassatis, interaneis amorphis diffusis spissiusculis sordide olivaceo-fuscidulis, marginalibus minoribus semihexaëdris pariete exteriori minute crenulato, soris in laciniis secundariis lateralibus in lacinula parum abbreviata immersis mediocribus, indusio lacinulae latitudini aequali elliptico turgido mediotenus bilabiato, labiis integris vel obsolete denticulatis, receptaculo setaceo tandem exserto, stipite filiformi terete 1½—2½ cent. longo. Rhizoma filiforme repens radiculosum glabrescens, frons 4—5 centim. longa, 2—2½

lata membranacea diaphana firmisscula ex olivaceo fusca.

In speciminibus Assamicis denticuli marginales in lacinulis junioribus tantum conspiciuntur, indusii labia iis sunt integra; Borneensium denticuli in utraque parte evidentiores. Reliquis characteribus optime inter se conveniunt.

Hab. Assam, GRIFFITH; Borneo (pr. Sarawak)
TH. LOBB (H. HOOK.)

Pag. 44:

9^a *L. flaccidum* n. sp. Fronde late ovate sursum plus minusve longe angustata bipinnatifida, laciniiis primariis patulis vel divergentibus subcontiguis oblongo-lanceolatis, secundariis erecto-patulis subcontiguis sinubus linearibus fundo obtuso interstinctis dichotomis vel simplicibus (raro pinnatifidis), lacinulis erectis contiguis elongatis late linearibus flaccidis undulatis, margine inaequaliter et acute dentato, rhachi venisque valisdiusculis late alatis, ala, in illa deorsum angustata, undulata denticulata, venulis angulo acuto exeuntibus, cellulis teneris centro hyalinis mediocribus parvisque irregularibus elongato-angulosis (interdum latitudine 3plo longioribus), parietibus hyalinis acute denticulatis tenuibus, interaneis parietalibus dilutis amorphis (raro obscure globulosis, globulis minutis viridescentibus pellucidis) e sordide viridi flavescentibus, soris in laciniis axillaribus laterali-busve subexsertis parvis ex orbiculari subquadratis, indusio basi e late cuneato rectiusculo (an-

gustissime marginato) ultra $\frac{3}{4}$ bilobo, lobis transverse latioribus antice rotundato-truncatis denticulatis, stipite ultra medium vel toto ala undulata dentata angusta marginato vix ultra 2 cent. longo. Rhizoma setaceum horizontale ramosum, ramis filiformibus elongatis, intricatum glabrescens, frons 4—4½ cent. longa, 2—2½ lata membranacea teneriuscula hygroskopica obscure olivaceo-fusca.

Forma indusii, in hac grege insolita, ab omnibus praecedentibus sufficienter distinctum esse videtur. Specimina vero, quae coram sunt, non valde completa, imo unicum modo continent sorigerum. Descriptio propterea serius emendanda erit.

Hab. India orientalis (Khasya), J. D. HOOKER et THOMSON (H. HOOK).

Pag. 45.

3^a. *H. Lyallii* J. D. HOOK Fl. of New-Zealand.

Hab. Nova Zeelandia, LYALL (H. HOOK).

Species pulchella, cognitarum nulli affinis. Frondis tenerae, fragilis contextus e cellulis regularibus magnis hexaedris acutangulis nebuloso-globulosis (globulis minutis viridibus), parietibus tenuibus rectis, quibus characteribus longe distat ab *Hymenophyllis vestitis* (sp. 97—133). Venula fertilis porro, manifeste ramulum utrinque juxta indusium emittens, stirpem, *Leptocloniæis* affinem, indicat, a quibus vero limbo indusii recto recedit. Utrum revera typus hicce nobis sit solitarius a cognitis disjungendus, an limites typi alicujus noti nimis anguste sint definiti, tempus doceat.

Pag. 46.

6^a *H. Gollmeri* n. sp. Fronde breviter stipitata oblonga sursum angustata bipinnatifida, laciniis primariis divaricatis horizontalibusve contiguis e basi lata rectiuscula oblongis, secundariis patulis contiguis obcuneatis, lacinulis abbreviatis emarginatis leviter undulatis, rhachi venisque flexuosis ala lata subundulata marginatis, cellulis mediocribus parvisque hexaëdris parumper elongatis olivaceis, interaneis parietalibus dispersisve interstitiis nebuloso-hyalina vel grumulosa relinquentibus, soris in lacinulis terminalibus mediocribus, imo magnis, indusio basi conico-rotundato mediotenus bilobo, lobis integris sursum angustatis, stipite vix ultra 1½ centim. longo summo apice alato, basi incrassata paleaceo-hirsuto. Frons 4—6 centim. longa, 2—2½ lata membranacea diaphana ex olivaceo rubescens (in planta viva, teste inventore, viridula rhachi venisque coccineis).

H. asplenioïdes diversum esse patet: fronde lineari-oblonga longius stipitata pinnatifida, laciniis nempe secundariis simplicibus latis erecto-strictis, primariis erecto-patulis, cellulis mediocribus neutiquam elongatis opacis fuscis marginem versus distincte globulosis, globulis mole admodum variis etc.

Hab. Caraccas (prov. Tovar), Gollmer N. 56. (H. Berol.)

9^a *H. Limminghei* n. sp. Fronde lanceolata vel incari-lanceolata (excepta basi pinnata) bipinnati-

fida, laciniis primariis patulis divergentibusque remotis (imis distantibus) rhomboideis vel rhomboideo-oblongis secundariis patulis approximatis dichotomis simplicibusque, lacinulis elongatis late linearibus apice leviter emarginatis, rhachi, ala angusta (busin versus evanescente) marginata, venisque flexuosis nigro-fuscis, venulis angulo acuto exeuntibus pallescentibus, cellulis centro nebuloso-diaphanis parvis regularibus hexaëdri acutangulis, parietibus hyalinis tenuibus rectis, interaneis globuloso-frustulosis parietalibus e flavo fuscis, soris in laciniarum secundariarum axillis, in lacinulis terminalibus hisque angustioribus obovatis, indusio basi cuneato ad medium usque bilobo, lobis semi-circularibus integris, receptaculo filiformi incluso, stipite filiformi terete nigrescente glabro 5—7 centim. longo. Rhizoma repens ramosum intricatum filiforme glabrum, frons 13—17 centim. longa, 2—3 lata debilis (pendula) membranacea diaphana ex olivaceo rubro-fusca.

Habitu *H. penduli* inter species glabras valde insignis!

Hab. Ins. Comores, Ins. Moheley, BOIVIN. (H. LMM.).

14^a *H. Sturmii*. *H. polyanthos* STURM (non SW.) in MART. Fl. Brasil. XXIII p. 288 (p. p.).

Fronde lanceolata vel ovato-lanceolata tripinnatifida, laciniis primariis remotiusculis patulis vel horizontalibus e basi latiore angustatis apice ascendentibus, secundariis subcontiguis patulis o-

blongis, lacinulis abbreviatis apice integris vel leviter emarginatis, rhachi angustius alata, cellulis opacis mediocribus vel parvis subirregularibus hexaëdris acutangulis, interaneis parietalibus (serius diffusis) spissiusculis amorphis fuscidulis, vel vinoso-rubris, marginalibus parvis subtetraedris pariete exteriori minute crenulato, soris in lacinulis laciniarum apicalium terminalibus mediocribus, indusio basi conica immerso bilobo, lobis $\frac{3}{4}$ fere sorum equantibus rotundatis integris retusisve, receptaculo filiformi sorum æquante, stipite mediotenus vel ultra anguste alato ultra setaceo 3—4 centim. longo. Rhizoma validius culum, frons usque 8 centim. longa, 3—4 lata fusco-olivacea subopaca.

Eo attentius cum *H. polyantho* comparavi, quo auctoritati doct. am. STURM majorem habeo fidem. Diversum vero nostrum esse, persuasum mihi habeo, et quidem: frondis forma et colore aliis, divisionibus frondis semper et conspicue angustioribus, indusii forma, stipite alato, cellulis universe majoribus minus diaphanis nusquam distincte globulosis, aliter coloratis, marginalibus abbreviatis etc. Hab. Brasilia (Rio Janeiro, Sierra dos orgãos etc.) GAUDICHAUD, VAUTHIER, BEYRICH, alii.

14^b *H. fecundum* n. sp. Fronde cordato-ovata tripinnatifida, laciniis primariis e basi subcordata oblongis, secundariis subrhombeis, cunctis remotis divaricatis, tertiariis contiguis obcuneatis, lacinulis fastigiatis subimbricatis planis apice leviter emarginatis, rhachi ala angusta marginata venisque

et venulis validis flexuosis, cellulis subopacis parvis mediocribusque (imo minimis) regularibus hexaëdris, parietibus leviter incrassatis hyalinis; interaneis diffusis amorphis e flavo-aureis (globulis majusculis passim conspicuis, marginalibus mediocribus semihexaëdris opucis olivaceis (unde lacinulae limbatæ apparent), soris copiosis in lacinulis terminalibus turgidis parvis obovatis, indusio basi conicâ mediotenus bilobo; lobis integerrimis, receptaculo brevi, stipite apice angustissime alato flexuoso valido terete 6 centim. longo. Rhizoma horizontale validum parce ramosum glabrescens; frons 1 decim. longa, 5 centim. lata membranacea rigidula parum diaphana e fulvo fusca.

Frondis forma, color et contextus; laciniarum directio, lacinulae fastigiatae, rhachis venaeque flexuosae, sororum minuties & forma speciem hanc sufficienter, ni fallor, ab antecedentibus distinguunt.

Hab. Costa rica (Aquacate), HOFFMANN (H. Berol).

14° *H. Breutelii* (PR.) *Sphaerocionium*. Gefässb. im Stipes der Farrnkr. p. 29.

Differt ab *H. polyantho*: Fronde plerumque late ovata basi truncata (hinc triangulari-ovata), laciniiis primariis patulo-divergentibus, secundariis remotiusculis propter lacinulas subfastigiatas breviter obcuneatis vel rhomboïdeis, rhachi anguste alata, ala plerumque usque ad stipitis basin descendente; soris majoribus, indusii lobis antice latioribus saepius bifidis, receptaculo brevi; cellulis minoribus universe minus elongatis; etc.

Hab. Ins. St. Kitts, BREUTEL; Jamaica, MARCH; Guadeloupe, RICHARD, L'HERMINIER; Martinique, BÉLANGER.

Pag. 51:

28^a *H. microsorum* n. sp. Fronde oblonga vel lineari-oblonga 2—3 pinnatifida, laciniis (exceptis primariis patulis remotis) erectis contiguis, primariis rhomboideo-oblongis, secundariis obcuneatis, lacinulis leviter imbricatis abbreviatis linearibus apice acute emarginatis, rhachi anguste alata venis flexuosis venulisque patulis gracilibus piloso-hirsutis, cellulis teneriusculis parvis minimisque regularibus hexaëdris acutangulis elongatis, interaneis parietalibus spissiusculis e flavescenti fuscis, soris parvis turgidis in lacinulis primis terminalibus immersis, indusio basi conica ad $\frac{2}{3}$ bilobo, lobis s. rotundatis s. subproductis integerrimis, receptaculo brevi, stipite firmiusculo flexuoso s. apice anguste, s. non alato vix ultra 3 centim. longo. Rhizoma ultra setaceum intricatum repens palilix fusco-hirsutum; frons 5—7 ceniim. longa, 1—2 lata firmiuscula membranacea rubro-fusca.

H. tenellum a nostro differre visum est: fronde ex olivaceo fuscidula ovata acuminata, laciniis patulis et divergentibus remotiusculis, lacinulis elongatis, soris $\frac{1}{2}$ majoribus, indusio e basi turgida angustato-acuminato, cellulis majoribus magis pelucidis obtusangulis globulosis, stipite mediotenus vel ultra alato; etc.

Hab. India orientalis (Sikkim), J. D. HOOKER & THOMSON (in H. HOOK.).

Pag. 52:

30^a. *H. macroglossum* n. sp. Fronde ovata bipinnatifida, laciniis primariis patulis & divergentibus contiguis imbricatisque e basi oblique cuneata rhomboideo-oblongis, secundariis contiguis erectis simplicibus (vel dichotomis) elongatis late linearibus apice rotundato integris, rhachi latiuscule alata venisque flexuosis nigricantibus, cellulis opacis mediocribus hexaëdris subelongatis, parietibus tenuibus crenulatis hyalinis, interaneis amorphis diffusis e flavesciente rubro-fuscis, marginalibus minoribus, soris in lacinulis abbreviatis apice constrictis subexsertis majusculis, indusio elliptico angustissime alato basi conico mediotenus vel ultra bilobo, lobis dilatatis erosio, receptaculo setaceo indusio duplo longiore, stipite apice anguste alato vix ultra 2 cent. longo. Rhizoma repens parce ramosum fulvo-hirsutum, frons 3—4 centim. longa, 2 lata membranacea firmiuscula ex olivaceo fusca.

Indusium areceptaculum fere sunt *Leptocionii*, sed habitu et frondis margine integerrimo nimium ab hoc recedit et, pro tempore saltem, inter *Hymenophylla* enumerandum est.

Hab. Ceylon, THWAITES N. 3360.

30^b *H. Himalaianum* n. sp. Fronde ovata bipinnatifida, laciniis divergentibus contiguis leviterve imbricatis, lacinulis divaricatis s. angustioribus discretis, s. apice valde dilatatis imbricatis undulatis apice rotundato integris, rhachi venisque valde flexuosis anguste alatis, venulis patulis, cellulis

diaphanis centro lato hyalinis teneris parvis hexaëdris obtusangulis, parietibus incrassatis hyalinis subtilissime crenulatis, interaneis amorphis dilutis parietalibus e flavescente tandem rubro-fuscis, soris in lacinulis apicalibus parumper abbreviatis immersis turgidis majusculis (lacinula duplo latioribus) suborbicularibus ad $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ bilobis, antice integris s. leviter repandis, stipite anguste alato filiformi flexuoso 1—1 $\frac{1}{2}$ centim. longo. Rhizoma filiforme repens intricatum glabrescens; frons 2 $\frac{1}{2}$ —4 centim. longa, 1 $\frac{1}{2}$ —2 lata membranacea diaphana ex olivaceo rubro-fusca.

Cum *H. paniculiflora* proxime affini comparatum, hoc sequentibus differre patet notis: fronde tripinnatifida, lacinulis angustioribus (non dilatatis) margine adscendente canaliculatis apice retusis emarginatisve, rhachi latiuscule alate, cellulis majoribus opacis rubro-fuscis, parietibus stratoso-incrassatis rectis, indusio vix ad medium usque bilobo, lobis angustatis productis, etc.

Hab. India orientalis, (Nepal) J. D. HOOKER, (Kumaon), STRACHEY & WINTERBOTTOM; Malabaria (MOULMEIN), PARISH (H. HOOK).

30^c *H. Darwini* J. D. HOOK, in Herb. HOOKER.

Fronde e basi latissime cuneato-truncata subtriangulari bipinnatifida, laciniis primariis plus minus late obcuneatis erecto-patulis imbricatis, secundariis simplicibus linearibus productis fastigiatis, margine erecto-undulato canaliculatis, rhachi venisque validiusculis nigricantibus, cellulis

impellucidis regularibus subaequalibus mediocribus et ultra (fere magnis) hexaëdris acutangulis, parietibus hyalinis tenuibus rectis, interaneis amorphis diffusis fuscidulis (e violascente tinctis), intermixtis globulis minutis flavescentibus, marginalium pariete exteriori subtiliter crenulato, soris numerosis parvis in lacinulis terminalibus iisque angustioribus immersis, indusio basi turgida conica scabriuscula late marginato mediotenis bilobo, lobis aequaliter angustatis acutis integris, stipite filiformi flexuoso 3—3½ centim. longo. Rhizoma filiforme repens parce ramosum glabrum, frons 17—22 millim. longa, 16—20 basi lata firma parum diaphana rubro-fusca.

Species licet minime sit dubia, tamen affinitatem ejus bene perspicere non contigit. Habitus quaedam cum praecedentibus et *H. paniculifloro* adest similitudo, sed veram affinitatem potius esse cum *H. cuneato* & *australi* suspicor, quinimo ad *H. cuneatum* sese habere videtur, ut *H. imbricatum* ad *H. rarum*. In Herb. HOOKERIANO pauca adsunt specimina male explicata; in collectione LECHLERI Magellanica deest omnino.

Hab. Terra del fuego, C. DARWIN (H. HOOK).

32^a. *H. Trichomanoïdes*. *H. Poeppigianum* KL. (non PR.) in Linnaea XVIII p. 435.

Fronde lanceolata tripinnatifida, laciniis primariis contiguis (infinis remotis) patulis vel horizontalibus e basi latiore sensim angustatis, secundariis divaricatis subcontiguis subrhombeis obcuneatisve,

lacinulis contiguis abbreviatis fastigiatis apice integris leviterve retusis, rhachis stricta ala (basi saepe obsoleta) marginata, venis flexuosis venulisque divaricatis validiusculis, cellulis magnis opacis elongato-hexaëdris acutangulis, parietibus tenuibus hyalinis, interaneis amorphis diffusis spissis rufo-fuscis, marginalibus hisque vicinis inajoribus non elongatis pariete exteriori subtiliter crenulato, soris mediocribus in lacinulis parum abbreviatis immersis ovato-ellipticis, indusio basi conica ad $\frac{1}{3}$ circiter bilobo, lobis angustatis subintegris, receptaculo filiformi indusio tandem 3 longiore, stipite valido fuscescente terete vel apice angustissime marginato usque 9 centim. longo. Rhizoma validum ramosum repens glabrescens; frons 10—15 centim. longa, $3\frac{1}{2}$ —5 lata firmiuscula membranacea subopaca rubra-fusca vel fusco-olivacea.

Differe videtur *H. protrusum* proxime affine: laciniiis primariis e basi patula erectis contiguis imbricatisque, secundariis erecto-patulis, lacinulis latoribus terminalibus elongatis, ala rhacheos laminâ lacinularum angustiore, venis strictis venulisque gracilibus, cellulis minoribus (hand ultra mediocribus) diaphanis flavo-fuscis, soris in lacinulis valde abbreviatis, indusii lobis truncato-obtusis reflexis undulatisque, etc.

Hab. Columbia, MORITZ, SCHOMBURGK; Quito, CUMING; Guyana anglica, SCHOMBURGK; Peruvia orientalis, SPRUCE.

33^a. *H. botryoides* n. sp. Fronde ovato-oblonga acuminata (excepta basi subpinnata) tripinnatifida, laciniis patulo-divergentibus contiguīs imbricatisque, primariis e basi cuneata ovato-acuminatis saepe elongatis, secundariis late et breviter obcuneatis, lacinulis abbreviatis fastigiatis contiguīs latiuscule linearibus planiusculis apice subintegris, rhachi, infra medium laciniis quasi decurrentibus alata, firmula venaeque valde flexuosae, venulis cum ramis angulo rotundato exeuntibus parallelis, cellulis opacis firmis mediocribus hexaëdris acutangulis, parietibus hyalinis tenuibus, interaneis quasi grumulosis diffusis spissis e sordide viridi fuscescentibus, marginalium pariete exteriorē minutissime denticulato, soris in fronde terminalibus (quasi racemosis) in lacinulis abbreviatis immersis magnis turgidis, indusio basi conica immerso ad $\frac{2}{3}$ usque bilobo, lobis semicircularibus repandulis, stipite flexuoso terete firmo 4 centim. circiter longo. Rhizoma setaceum repens ramosum glabrescens; frons 9 centim. circiter longa, 3—3½ lata firmula membranacea parum diaphana rubro-fusca.

Sorum dispositione singulari, indusii mole et forma rachique infra medium obsolete alata e vicinis distinctissimum. *H. paniculiflorum*, stirpem Philippinam, omnino-refest, sed partibus omnibus quadruplo acutius aliisque diversitatis notis insignitum.

Hab. Mexico, GALTOTTI N. 5394.

Pag. 53:

34_a *H. Costaricanum* n. sp. Fronde oblongo-lanceolata inferne pinnata, superne tripinnatifida, laciniis primariis secundariisque contiguis imbricatisque erecto-patulis, illis lanceolatis apice saepe adscendentibus, hisce e rhomboïdeo oblongis, lacinulis erectis discretis parumper elongatis leviter angustatis apice integris 1—2 furcatis simplicibusve, ultimis concaviusculis convergentibus, rhachi inferne terete venis venulisque strictis gracilibus, cellulis opacis mediocribus hexaëdris obtusangulis, parietibus tenuibus hyalinis rectis, interaneis diffusis spissis amorphis olivaceis, marginalium pariete exteriori subtiliter crenulato, soris in laciniulis lacinarum secundariarum terminalibus orbicularibus turgidis, indusio (lacinula latiore) ad basin rotundato-conicam fere usque bilobo, lobis integerrimis, receptaculo indusium subaequante, stipite validiusculo terete glabro $3\frac{1}{2}$ —5 cent. lato. Rhizoma repens validum glabrum ramosissimum, ramis filiformibus elongatis implexis, frons 1 decim. et ultra longa, 4 cent. circiter lata (lacinae mediae saepe 4—5 centim. longae) subopaca firmiuscula olivacea.

Proximum est *H. Jalappensi*, quod autem differt: fronde vix ultra bipinnatifida, laciniis primariis mediis divergentibus, infimis valde abbreviatis remotis, lacinulis $\frac{1}{3}$ latioribus abbreviatis divaricatis apice retusis emarginatisve, cellulis majoribus acutangulis, indusio lacinulae latitudinem aequante

elliptico vix ultra $\frac{2}{3}$ bilobo, lobis angustato-oblongis erosio, rhachi tota stipiteque apice alatis, etc.

Hab. Constarica (m. de Barba), HOFFMAN (H. Berol.)

34^b *H. Matthewsii*. *H. polyanthos* PR. (non SW.) in Herb. reg. Berol.

Fronde lanceolata inferne pinnata, superne bipinnatifida, laciniis primariis e basi latiore lanceolatis sensim angustatis, mediis contiguis erectis, reliquis remotis, infimis patulis, secundariis obcuneatis patulis subremotis, lacinulis abbreviatis patulis planis linearibus apice emarginatis, rhachi stricta superne anguste alata venisque validis, cellulis teneris parum pellucidis minimis regularibus aequalibus hexaëdris acutangulis e flavido fuscis, interaneis amorphis, interspersis globulis mediocribus viridibus, marginalium pariete exteriori subtiliter crenulato, soris in lacinulis apice constrictis terminalibus hisque latioribus mediocribus numerosis, indusio ad fundum brevem conicum late marginatum usque bilobo, lobis s. circulari-rotundatis, s. ovato-acuminatis plus minusve profunde emarginatis vel repando-excisis, receptaculo brevissimo, stipite terete glabro rigido 4—5 cent. longo. Rhizoma ultra setaceum repens ramosum glabrescens, frons 14 centim. longa, 3 lata subopaca olivacea.

Speciei affinitatem, paucis quippe visis specimenibus, non satis perspicio; vix ullum esse cum *H. polyantho*, indubium mihi videtur.

Hab Peruvia, MATTHEWS; Quito, CUMING (H. Berol).

38^a *H. modestum*. *Sphaerocionium demissum* PR.
in Herb. Reg. Berol.

Fronde oblonga basi valde angustata, excepto apice pinnatifido, pinnata, primis e basi late cuneata oblongis ovatisve patulis vel divaricatis (apice saepe decurvis) inferioribus remotis, reliquis contiguis imbricatisque leviter decurrentibus subbipinnatifidis, laciniis obtusatis contiguis erectopatulis, inferioribus pinnatifidis, caeteris 1—3 furcatis, lacinulis abbreviatis strictiusculis leviter undulatis apice emarginatis, rhachi flexuosa, venis strictis gracilibus, cellulis diaphanis parvis mediocribusque regularibus hexaëdris leviter obtusangulis fusco-olivaceis parietibus valde incrassatis (hic illic distincte crenulatis), marginalibus mediocribus subtetraëdris externe crenulatis, soris in lacinulis terminalibus easque latitudine aequantibus oblongis, indusio basi conico ad $\frac{3}{4}$ usque bilobo, lobis rotundato-angustatis repandulis, receptaculo cylindrico indusium subaequante, stipite terete flexuoso 5—7 centim. longo. Rhizoma ultra setaceum repens ramosum radiculosum fusco-hirsutum, frons 10 centim. circiter longa, 4—5 lata membranacea subopaca olivaceo-fusca.

Proximum *H. Aucklandico*, a quo distinguendum: figura frondis et directione pinnarum, lacinulis brevioribus $\frac{1}{3}$ angustioribus, -cellulis majoribus nusquam globulosis, etc. Ab *H. demisso*, quocum remotior ei affinitas, facillime dignoscitur.

Hab. Ins. Philippinae, CUMING N. 212 (H. Berol).

Pag. 56:

56_a *H. Osmundoïdes* n. sp. Fronde late ovata apice contracta acuminata tripinnatifida, laciniis primariis (exceptis apicalibus fertilibus) horizontalibus vel e basi horizontali adscendentibus imbricatis e basi lata oblongis angustatis obtusis, secundariis divergentibus patulisque subcontiguis obcuneatis abbreviatis, tertariis lacinulisque arcte contiguis arrectis latiuscule linearibus basi angustatis leviter undulatis apice leviter angustato integro, rhachi venisque valde flexuosis ala angusta margine utrinque elevata marginatis, venulis angulo recto, ramulisque angulo rotundato exeuntibus concoloribus, cellulis firmis opacis mediocribus parvisque regularibus hexaëdriis leviter elongatis acutangulis, parietibus incrassatis hyalinis, interaneis spissis diffusis amorphis obscure viridibus, interspersis globulis laetius viridibus mole variis, marginalibus parvis abbreviatis, soris in lacinulis laciniarum apicalium abbreviatis obsoletisve immersis parvis turgidis, indusio basi cuneato ad $\frac{3}{4}$ bilobo, lobis triangularibus patulis, antice s. acutis, s. oblique truncatis, s. emarginatis, receptaculo brevissimo, stipite validiusculo s. terete s. apice angustissime alato 4—5 centim. longo. Rhizoma validum repens intricatum hirsutum, frons 7—8½ cent. longa, 4—5 lata membranacea diaphana olivacea.

Hab. India orientalis (Khasya), J. D. HOOKER & THOMPSON (H. HOOK).

Pag. 57:

54^a *H. pusillum* SCHOTT ap. STURM Fl. Brasil. XXIV p. 289.

Hab. Brasilia, SELLOW, VAUTHIER, BEYRICH, alii; Guyana Anglica, SCHOMBURGK; Surinam, HOFFMAN.

54^b. *H. atrosanguineum* n. sp. Fronde ovato-vel oblongo-lanceolata bipinnatifida, laciniis primariis superioribus patulis contiguis, mediis infimisque divergentibus intricatis, oblongis acuminatis, secundariis itidem patulo-divergentibus imbricatis rhombeo-oblongis, lacinulis abbreviatis latiusculis undulatis medium usque obtegentibus, apice emarginatis, rhachi venisque ala valde undulata marginatis, pariter ac venulae, validis, cellulis firmis magnis subdiaphanis regularibus leviter inaequalibus hexaëdris, parietibus tenuibus hyalinis, interaneis amorphis dilutis diffusis rubro-fusus; soris minutis in lacinulis constrictis terminalibus immersis, indusio subrotundo vel obovato basi conico medium usque bilobo, lobis integerrimis, stipite basin fere usque alato 2 cent. circiter longo. Rhizoma ultrasetaceum repens ramulosum hirsutum, frons 4—5 cent. longa, 2—2½ lata opaca firmiuscula atro-sanguinea vel obscure rubro-fusca.

H. pusillum a nostro facile negotio distinguendum: fronde diaphana ex olivaceo fusca bi-subtripinnatifida, laciniis primariis oblongo-lanceolatis remotis vel approximatis, lacinulis latioribus marginine tantum) contiguis fastigiatis, cellulis duplo

minoribus laete fuscidulis, soris lacinulae equilatis ovatis acuminatis ad $\frac{2}{3}$ bilobis, etc.

Hab. Costarica (Aguacate), HOFFMANN (H. Berol).

55^a *H. Funckii*. *H. interruptum* MORITZ (non KZE) in Coll. fil. Columb.

Fronde lanceolata bipinnatifida, laciniiis primariis horizontalibus (apicalibus patulis) contiguis (infimis remotis) lanceolatis vel lineari-oblongis, secundariis patulis contiguis brevibus oblongis vel obcuneatis, lacinulis imbricatis abbreviatis basi angustatis, margine undulato erecto concavis, apice emarginatis, rhachi stricta ala concava marginata, venis tenuibus flexuosis, cellulis teneris diaphanis parvis hexaëdriis parumper elongatis, interaneis amorphis fuscidulis admixtis globulis flavescensibus, marginalibus usque minimis abbreviatis, soris majusculis globulosis, in lacinulis valde constrictis abbreviatis, lacinula ipsa multo latioribus, indusio ultra $\frac{3}{4}$ bilobo basi anguste alato, receptaculo setaceo incluso, stipite anguste alato 12–20 millim. longo. Rhizoma setaceum repens ramulosum pilis rufo-fuscis facile deteris hirsutum, frons 1 decim. circiter longa, vix ultra 2 centim. lata (sicca rigido-fragilis) parum diaphana ex olivaceo fusca.

H. myriocarpum HOOK. differt: fronde flaccide latiore, lacinulis multo magis abbreviatis (oblongis), cellulis minoribus rubro-fuscis non globulosis, soris transverse latioribus, rhachi inferne, pariter ad stipes, nuda, etc.

Hab. Venezuela, FUNCK et SCHLIM, MORITZ, BURCHELL; Jamaica MARCH.

55^b *H. Sphaerocarpum* n. sp. Fronde oblonga s. sursum s. deorsum longius breviusve angustata tripinnatifida, laciniis primariis basi patulis supra medium erectis flexisve contiguis (infimis rarius distantibus) oblongis vel lineari-oblongis (passim valde) elongatis, secundariis patulis divergentibusve remotiusculis abbreviatis obovatis vel obcuneatis, lacinulis erectis vel erecto-patulis linearibus basi angustatis leviter undulatis rhachi flexuosa debili ala undulata, limbo lacinularum fere latiore, marginata, pariter ac venae flexuosae venulaeque divaricatae, nigrescenti, cellulis parum pellucidis mediocribus hexaëdriis acutangulis, parietibus hyalinis tenuibus, interaneis diffusis amorphis e flavo fuscis, soris numerosis in frondis apice cunctas fere lacinias tertiarias parum abbreviatas sub soro valde constrictas occupantibus exsertis majusculis globosis indusio basin vix marginatam usque bilobo, lobis integerrimis, receptaculo brevi, stipite filiformi debili nudo vel summo apice anguste alato 3—6 centim. longo. Rhizoma filiforme intricatum repens ramosum glabrum, frons 16—24 centim. longa, 4—6 lata pendula membranaea diaphana rubro-fusca.

Hab. India orientalis (Sikkim alt. 10—13000 ped.), J. D. HOOKER et THOMPSON N. 329. (H. HOOK.)

56^a *H. tenerum* n. sp. Fronde anguste lanceolata tripinnatifida, laciniis primariis divergentibus

contiguus leviterve imbricatis e basi lata ovatis vel ovata-oblongis, secundariis divergenti-patulis contiguus brevibus obovatis vel obcuneatis, tertiariis s. lacinulis divaricatis patulisve contiguus brevissimis basi contractis (hinc oblongis vel oblongo-linearibus) leviter undulatis apice emarginatis, rhachi obscuriore venisque concoloribus flexuosis late alatis tenuibus, venulis divaricatis, cellulis hyalinis teneris minimis regularibus hexaëdriis acutangulis, parietibus tenuissimis flavescentibus diaphanis, interaneis globulosis, globulis parietalibus laete viridibus mediocribus, marginalibus quidquam majoribus, soris in laciniiis secundariis lateralibus parvis in lacinulas abbreviatis immersis iisque latioribus, indusio e basi rotundata late alata oblongo ad $\frac{3}{4}$ et ultra bilobo, lobis antice angustato-rotundatis integris, stipite brevissimo vix ultra 1 centim. longo apice alato. Rhizoma repens, setaceum glabrum, frons 10—12 centim. longa, $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ lata hygroskopica tenera flaccida diaphana olivacea.

Teneritate frondis brevissime stipitati ejusque contextu e cellulis minimis globuloso-chlorophyllosis facile distinguendum.

Hab. Quito, JAMESON (Hb. FÉE).

Pag. 58:

58^a *H. intricatum* n. sp. Fronde ovata vel ovato-orbiculari bipinnatifida, laciniiis primariis e basi erecta mox divergentibus, apice decurvis, late imbricatis e basi latissima cordatis vel rotundatis,

secundariis divergentibus imbricatis, lacinulis divaricatis latis leviter undulatis sinu lato interstinctis apice truncatis rotundatisve integris, rhachi valida ala lata undulata marginata, pariter ac venae et venulae, concolori, cellulis firmis subopacis parvis regularibus hexaëdriis obtusangulis, parietibus crassis hyalinis, interaneis amorphis parietalibus (spatium oblongum diaphanum relinquentibus) spissis fuscis, globulis passim interspersis minutis fuscis, marginalibus minimis valde abbreviatis extus convexis, soris majusculis in lacinulis vix abbreviatis terminalibus compressis, indusio ad basin rectam vel rotundato-conicam usque bilobo, lobis subquadratis vel producto-rotundatis repandis, frequenter emarginatis, stipite 15 millim. vix excedente late alato, valido flexuoso. Rhizoma validum intricatum ramosum repens glabrum, frons $2\frac{1}{2}$ centim. circiter longa, $2-2\frac{1}{2}$ lata, firma rigidiuscula membranacea subopaca, laciniis lacinulisque imbricatis undulatisque intricata.

H. Ricciaefolium proxime affine a nostro differt habitu, forma frondis, directione laciniarum primariarum, inprimis vero indusii forma omnino diversa obovato-pyriformi, fundo dilatato-conico, ad $\frac{1}{2}$ usque bilobo, lobis truncatulis crenulatis, etc.

Hab. van Diemensland (ad fl. St. Patrick), GUNN (H. HOOK).

Pag. 60;

68. *H. undulatum* SW.; *H. flaccidum* V. D. B. Syn. p. 60 (excl).

basin late alatum usque bilobo, lobis gibbis integerrimis, receptaculo brevissimo, stipite brevi terete ultra setaceo 2—3 centim. longo. Rhizoma? frons 25 centim. longa, 1—2 lata membranacea diaphana rubro-fusca pendula.

H. reniforme HOOK., licet caeteris magis affine, longius recedit: fronde bipinnata (rhachibus nempe nudis), pinnis primariis angustis (saepe valde) elongatis, lacinulis linearibus elongatis, indusii lobis denticulatis, cellulis universe minoribus magisque elongatis nusquam globulosis e rubro fusculis.

Hab. Costarica (Aguacata), HOFFMAN (H. Berol).
Pag. 62:

77^a *H. affine* BRACK. in WILKES expl. exp. XVI p. 265 tab. 37.

Indusii forma ejusque lobis integerrimis. *H. Wilsoni* etc., laciniis non horizontalibus *H. Thunbergensi* etc. cognatum. Species caeterum egregie distincta.

Hab. Ins. Fidchi (Ouolau), WILKES.

80. *H. Serra* Pr. Hymen. p. 32 et 53 tab. XI.

Hab. Chili, CUMING (H. HOOK).

80^a *H. Mettenii*. *H. Serra* v. D. B. (non PR.) Syn. p. 62.

Cum *H. Serra*, antequam hoc bene novi, confudi. Nunc vero constat, a nostro illud differre: directione pinnarum angustiorum acute serratarum remotarum, cellularum mole et forma, rhachi nuda, ala rhacheos laciniarum serrata, sororum

forma, etc. Nostrum revera *H. pectinato* quam *H. secundo* magis accedere videtur, sed attentius comparatum, illud quoque differe patet: habitu proprio pectinato, fronde robustiore lanceolata, rhachi stipiteque cano-pilosis, cellulis majoribus globulosis e flavo-viridi obscurascentibus, soris in lacinulis vix multum abbreviatis terminalibus, indusio ad basin brevem rotundato-conicam usque bilobo, lobis antrorsum angustatis, etc.

Hab. Chili, GAY, (Valdivia) PHILIPPI (N. 415).
Pag. 63 :

82^a *H. calodictyon* n. sp. Fronde ovato-oblonga acuta bipinnatifida, laciniis primariis divergentibus horizontalibusque contiguis vel remotiusculis e basi lata oblique cuneata ovato-oblongis plus minusve angustatis, secundariis erectis leviterve patulis obcuneatis, lacinulis contiguis strictis linearibus planis modice elongatis apice rotundatis, margine subregulariter minute denticulatis, rhachi stricta validiuscula alâ integra deorsum valde angustatâ alata, pariter ac venae flexuosae venulaeque dichotomae, hirsuta, cellulis hyalino-diaphanis teneris maximis regularibus hexaëdris valde elongatis (latitudine 2—3 longioribus), parietibus hyalinis incrassatis pulchre regulariter crenatis, interaneis varie diffusis globulosis dilatiusculis fuscidulis, marginalibus multo minoribus (mediocribus) subtetraëdris vel semihexaëdris abbreviatis, soris in laciniis secundariis axillaribus earumve locum omnino occupantibus, in lacinula obsoleta subexsertis

tandem resupinatis mediocribus, indusio basi cuneato anguste marginato ultra medium bilobo, lobis rotundatis integerrimis, receptaculo clavato parum exserto, stipite terete fusco hirsuto 2 centim. circiter longo. Rhizoma horizontale repens ramulosum dense hirsutum, frons 5—7 centim. longa, 3—4½ lata membranacea diaphana firmiuscula olivaceo-fusca.

Nomine *H. valvati* specimina male determinavit div. KUNZE, quocum ne unica quidem nota conveniunt. Cum speciebus nonnullis *Leptocionii* e contra comparari posset nostra species, e. g. cum *L. dichotomo* et *Magellanico*, a quibus vero et frondis indole et indusii forma differt.

Hab. Peruvia, Ruiz N. 84 (H. Reg. Berol).

84^a *H. pyriforme*. *H. bivalve* Hook (non sw.) Sp. fil. I. tab. XXXV D (optima!)

Fronde late ovata apice angustato producta tripinnatifida, laciniis primariis secundariisque infimis divergentibus, mediis patulis, superioribus erectis, cunctis contiguis imbricatisque, illis e basi subcordata oblongo-lanceolatis saepe productis, his rhombeo-oblongis, obcuneatis, lanceolatisve tertiariis iteratim dichotomis obcuneatis, lacinulis erectis (ultimis convergentibus) margine sese obtegentibus linearibus planis circum circa minute dentatis, apice retusis, rhachi ala integra anguste marginata, pariter ac venae venulaeque angulo patente exeuntes, valida fuscescente, cellulis diaphanis parvis mediocribusque subregularibus

hexaëdri; parietibus incrassatis hyalinis pulchre regulariter crenulatis, interaneis s. conglobatis a pariete liberis, s. diffusis spissis fuscidulis, soris in laciniis secundariis lateralibus, in lacinulis terminalibus hisque tandem latioribus numerosis majusculis turgidis pyriformibus, indusio basi cuneato mediotenus alato et eo usque bilobo, lobis concavis hemisphaericis margine integerrimo introflexo, receptaculo cylindrico indusio brevior, stipite terete fusco glabro—? Rhizoma—? frons 1 circiter longa, 6 centim. lata membranacea decim. diaphana olivacea.

H. bivalve et *multifidum* in Herbariis semper fere confunduntur, imo nominibus illis promiscue uti solent Botanici. Cujus confusionis forsitan in causis sunt pessimae SCHUKURII utriusque speciei icones; SWARTZII vero acutissimi descriptiones ipsas qui consulerit, quid pro vero sit habendum, is non diu dubitabit. Ab *H. bivalvi* autem, quale equidem intelligendum puto, species nostra certissime est distinguenda; in illo scilicet indusium est resupinatum ellipticum basi angustissime alatum ad $\frac{2}{3}$ bilobum, frondis porro lacinulae vix contiguae angustiores elongatae, cellulae duplo minores opacae vinoso-rubrae, parietibus rubellis diaphanis spinuloso-dentatis, etc. In *H. multifido* sori sunt praemagni omnino exserti late obovati antice truncati crenato-dentati, cellulae tenerae elongatae parietibus rectis, etc.

Si forte huc spectat *H. spathulatum* COLENZO,

cujus neque descriptionem vidi, neque specimina, nomini huic me locum cedere, non est quod moneam.

Hab. Nova Zeelandia, D'URVILLE (H. FRANQ.), J. D. HOOKER (inter specimina *H. demissi* H. Reg. Berol.).

87. *H. minimum* RICHARD, Fl. Nouv. Zél. p. 91 tab. 14 fig. 2 (bona).

Hab. Nova Zeelandia, D'URVILLE (H. FRANQ.).

87^a *H. antarcticum* PR. Hymen. p. 31 et 50 tab. XII A, mala).

Hab. Nova Hollandia (Port Jackson), SIEBER, (Cap Diemen), LABILL. (H. MOUG.), (van Diemensland) J. D. HOOKER (N. South Wales), VICARY (H. HOOK.).

Species hasce toto coelo inter se differre, specimenibus authenticis inter se comparatis, nunc apud me constat; tanta autem illarum est diversitas, ut ne unico charactere inter se conveniant.

87^b *H. Zeelandicum* n. sp. Fronde e basi truncata late ovata acuminata vel ovato-oblonga angustata (apice excepto) pinnata, pinnis subcontiguus, infimis horizontalibus petiolulatis e cuneato rotundatis vel late obcuneatis pinnatifidis, laciniis simplicibus furcatisve flabellato-divergentibus, mediis patulo-divergentibus petiolatis obcuneatis pinnatifidis, laciniis simplicibus patulis, superioribus erectis furcatis simplicibusve decurrentibus, lacinulis oblongo-linearibus planis margine serratis, dentibus acutis elongatis densis, rhachi et venis

basi teretibus venulisque angulo acuto exeuntibus subconcoloribus, cellulis diaphanis mediocribus (passim parvis) regularibus hexaëdris, parietibus hyalinis rectis tenuibus, interaneis parietalibus nubeculosis e flavescenti olivaceo-fuscis, marginalibus minoribus, soris in fronde apicalibus parvis in laciniis abbreviatis immersis late obtusatis compressis, indusio basi conico late marginato ultra medium bilobo, lobis antice late truncatis grosse et acute dentatis, receptaculo setaceo subexserto, stipite 4—6 millim. longo terete glabro. Rhizoma setaceum repens intricatum glabrescens, frons 8—15 millim. longa, basi 6—10, apice 3—5 lata tenera membranacea diaphana e viridi olivacea.

Pro *H. Tunbridgensis* determinari solebat, quocum, licet valde affine, hoc confundere non licet. *H. minimum* omnibus notis recedit. *H. antarcticum* distinguatur: fronde oblonga bipinnatifida, lacinulis contiguis leviterve imbricatis, rhachi venisque, imo stipitis apice, ala angusta integra marginatis, cellulis parvis (imo minimis), soris axillaribus. $1\frac{1}{2}$ —2 majoribus, lobis orbicularibus integris vel obsolete eroso-denticulatis, etc.

Hab. Nova Zeelandia; J. D. HOOKER (Bay of Islands) WILKES.

87c. *H. Lobbii* MOORE in Hb. hook. Fronde lineari pinnata (pinnis anguste decurrentibus), pinnis patulis apice leviter incurvis contiguis obtusatis sive 1—2 furcatis (quasi 2—3 fidis), sive pinnatifidis (utrinque lacinula unica), lacinulis subfasti-

giatis (quasi secundis) anguste linearibus planis margine serratis, dentibus remotis e basi angusta subulatis elongatis, cellulis firmis opacis regularibus hexaëdris acutangulis leviter elongatis, parietibus tenuibus sordide hyalinis rectis vel levissime dentato-flexuosis, interaneis diffusis spissiusculis grumulosis e viridi olivascentibus, marginalium pariete exteriori crenulato, rhachi filiformi flexuosa (excepto apice) pinnis decurrentibus angustissime alata, soris in fronde apicalibus exsertis parvis, indusio tubuloso aequaliter dilatato compresso basin usque bilobo, lobis antice truncato-rotundatis inaequaliter subulato-dentatis, receptaculo setaceo crasso indusio usque 2 longiore, stipite filiformi terete flexuoso 10—15 millim. longo. Rhizoma filiforme ramosum pilis fulvis facile detergis hirsutum, frons 3—4 centim. longa, 6—8 millim. lata membranacea subopaca firmiusecula rubro-fusca.

Species pulchella, *H. minimo* magis quam caeteris affinis, quod verò facile dignoscitur: statura minima (vix ultra 8 millim.) fronde pinnatifida, laciniis imbricatis latis undulato-concavis cunctis simplicibus vel dichotomis, cellulis diaphanis minoribus non elongatis vinoso-rubris, parietibus regulariter crenatis, soris duplo majoribus immersis, indusio elliptico vix ad medium usque bilobo, etc.

Hab. Ins. Malasicae, TH. LOBB? India orientalis (Assam), GRIFFITH (Hb. HOOK).

Pag. 64:

92^a. *H. torquescens* n. sp. Fronde oblonga vel ovato-oblonga acuminata bi-subtripinnatifida, laciniis primariis plerisque divergenti-horizontalibus subcontiguis, late oblongis acuminatis, secundariis patulis remotis, exceptis infimis laciniarum inferiorum pinnatifidis, simplicibus, vel 1—2 furcatis, lacinulis patulis anguste linearibus, margine apicem versus minute et obtuse denticulato convoluto-undulato, leviter contortis, rhachi venisque (in axillis) ala lata integra marginatis; venulis divaricatis, cellulis diaphanis teneris magnis elongato-hexaëdris obtusangulis, parietibus obscuris flavescentibus indistincte crenulato-flexuosis, interaneis amorphis dilutis e flavo fuscescentibus, marginalibus mediocribus, soris in laciniis secundariis axillaribus vel, hisce obsoletis, in primariis lateralibus magnis orbicularibus compressis, indusio basi anguste marginato ad $\frac{3}{4}$ et ultra bilobo, lobis lacero-dentatis, receptaculo clavato incluso, stipite rigido glabro terete $1\frac{1}{2}$ —3 centim. longo. Rhizoma elongatum repens parce ramosum; ramis pilis rigidis rectis brevibus fuscis hirsutum, frons 7—8 $\frac{1}{2}$ centim. longa, 3 $\frac{1}{2}$ —4 lata membranacea diaphana rigidiuscula olivaceo-fusca.

A praecedentibus distinguendum habitu, frondis divisionibus angustis, lacinulis undulatis contortis, rhachi late alata, indusii forma, etc.

Hab. Martinique, PERROTTET (H. LIMM.).

Pag. 65:

93^a *H. aculeolatum* n. sp. Fronde basi late cuneata, dehinc angustiore oblonga pinnatifida, laciniis e basi erecta patulis (infimis divergentibus) approximatis oblongis, infimis pinnatifidis, reliquis pinnatifido-incisis simplicibusque, lobulis brevibus latis planis apice rotundatis, margine aculeolatis, aculeolis densis brevibus simplicibus furcatisve curvibus continuis, rhachi venisque tenuibus flexuosis latissime alatis, pilis articulatis fuscidulis vestitis, cellulis parum diaphanis teneris parvis hexaëdris, parietibus tenuibus diaphanis flavis, interaneis parietalibus globuloso-frustulosis e flavo fuscis, marginalibus obscurioribus, soris in laciniis axillaribus (serius et lateralibus) obovatis compressis subexsertis, indusio basi cuneato angustissime alato mediotenus bilobo, lobis rotundatis aculeolatis, receptaculo setaceo-clavato parumper exserto, stipite vix ultra 2 centim. longo setaceo flexuoso terete glabro. Rhizoma repens intricatum ramosum glabrum, frons 2—2½ centim. longa, basi 12—16 millim., apice 6—9 lata, membranacea diaphana rigidiuscula olivaceo-fusca.

In *H. blepharode* proxime affini frons est lanceolata vel oblongo-lanceolata, lacinulis serrato-dentatis, ejusque contextus e cellulis 3—4 majoribus.

Hab. Brasilia septentrionalis (pr. Panouri ad Rio Kaupis) SPRUCE n. 2974.

Pag. 66: *H. aculeolatum* n. sp. (fig. 10)

96^a *H. Feejeense* BRACK. in WILKES expl. exped. XVI pag. 266 tab. 37 fig. 2.

Species distinctissima, a cl. auctore egregie illustrata; minus vero apta videtur cum *H. bivalvi* comparatio.

Hab. Ins. Fidchi (Ovolau), WILKES.

97^a *H. Cubense* STURM in Bot. Ztg. 1859 p. 259.

Hab. Cuba, WRIGHT.

97^b *H. eriophorum* n. sp. Fronde oblongo-lineari pinnata, pinnis patulis contiguis margineve leviter imbricatis (infimis remotis) rhomboideo-oblongis pinnatifidis, laciniis patulis contiguis dichotomis simplicibusque (infimis tantum pinnatifidis, lacinulis linearibus planis modice elongatis apice rotundatis, pilis stipitatis stellatis e flavo ferrugineis densissime undique vestitis, rhachi setacea debili terete nigricante dense hirsuta, cellulis nebuloso-hyalinis mediocribus elongato-hexaëdriis (non raro latitudine $2\frac{1}{2}$ longioribus) interaneis amorphis arcte parietalibus flavo-fuscis, parietibus obscuris rectis, soris parvis in lacinulis terminalibus immersis cyathiformibus, margine recto densissime ciliato-piloso, stipite terete debili glabrescente 3 cent. circiter longo. Rhizoma ultra setaceum repens ramulosum strigoso-hirsutum, frons 2' decim. et ultra longa, $2-2\frac{1}{2}$ centim. lata, membranaacea diaphana teneriuscula olivaceo-viridis indumento ferrugineo.

H. Karsteniano comparandum, quocum absentia alarum rhacheos ab *H. sericeo* et affinibus facile distinguitur. Differt autem illud a nostro: fronde late oblonga in basin longe angustata, pinnis di-

vergentibus e basi cuneata lanceolatis productis (caudatis quasi) pinnatifido-lobatis, lobis nempe brevissimis, indumenti pilis partim sessilibus, partim stipitatis, indusii margine rotundato-producto.

Hab. Andes Quitenses, JAMESON N. 82 (H. LImm.).

98^a *H. Karstenianum* STURM in Bot. Ztg. 1859 p. 298.

Hab. Venezuela, MORITZ, KARSTEN; Peruvia orientalis (pr. Tarapota), SPRUCE.

98^b *H. speciosum*. *H. plumosum* METTEN. (non KLF.) Fil. LECHL. p. 25.

Frönde lineari vel lineari-lanceolata basi longe angustata pinnata, pinnis (exceptis inferioribus distantibus) remotiusculis angulo acuto exeuntibus, mox patulis apice saepe deflexis vel contortis pinnatifidis, laciniis erectis subcontiguis obcuneatis, lacinulis erecto-appressis abbreviatis fastigiatis apice rotundatis, pilis ferrugineis (serius cano-fuscescentibus) sessilibus vel breviter stipitatis dense vestitis, rhachi terete flexuosa deorsum attenuata, venis venulisque validis, his angulo acutissimo exeuntibus dichotomis, soris in lacinulis terminalibus sive in pinnarum apice solitariis, sive in alia parte 2—6 natis minutis cupuliformibus, indusio basi orbiculari immerso vix conspicue bilobo, receptaculo filiformi brevi, stipite glabrescente flexuoso debili atro-fusco. Rhizoma—? frons usque 1 metr. longa, 5 centim. lata rigida firma anguste membranacea opaca sursum ferruginea, deorsum sensim magis cinereo-fuscescens.

Specimina Peruviana, nomine *H. plumosi* prius determinata, specie nunc separanda esse videntur, cui distinctioni inter alia sufficiat defectus alarum in rhachi, venis venulisque. Gravissimas vero discriminis notas largitur frondis in hoc et affinis contextus, qui lamina frondis ex transverso dissecta mira diversitate sese prodit. In *H. specioso* cellulae utriculiformes oblongae contiguae laminam propriam frondis utrinque dense obtegentes, eaque fere 3plo latiores, hac methodo pulchre conspiciuntur.

Hab Peruvia (S. Gavan), LECHLER N. 2246; Bolivia (Youngas), D'ORBIGNY (H. FRANQ.).

98° *H. asterothrix* KZE in Farrnkr. Suppl. I p. 160; *H. sericeum* HUMB. et BONPL. (non SW.) Nov. gen. I p. 27; KUNTH syn. pl. orb. nov. p. 90; *H. plumosum* KL. (non KAULE.) in Linn. XX p. 438; var. *asterothrix* KZE Bot. Ztg. 1847 p. 200; *H. Fusugasugense* KARST. ined.; STURM in Bot. Ztg. 1859 p. 297.

Synonyma hujus speciei, examinandis specimenibus authenticis Herb. Reg. Berol., collegi. Alarum numerus neque in hac, neque in affinis constans et definitus esse videtur, ortum ducunt illae e rhachi altero latere pulvinato-tumente et verosimiliter in decursu dichotome ramificantur. Usque septem numeravi in hac specie. Nomen barbarum et obsonum, quod doct. am. STURM illi adjecit, antiquiori postponendum esse aestuino.

Hab. Columbia (Caraccas), HUMB. & BONPL. (H. Berol.), (Merida), MORITZ, HARTWEG (Herb. Be-

rol.), (Nova Grenada), TRIANA N. 246, PURDIE (H. HOOK.), (Bogota, KARSTEN (t. STURM), (Quito), CUMING N. 64 (Herb. Berol.).

Pag. 68:

102^a. *H. angustum* n. sp. Fronde lineari pinna-
tifida, laciniis patulis divergentibusque approxima-
tis (infimis remotiusculis) sive dichotome 2—4 fidis
sive subpinnatifidis obtusatis vel subrhombeo-
ovatis, lacinulis erectis brevibus apice integris
leviterve emarginatis, pilis stipitatis furcatis stel-
latisque obsessis, rhachi latiuscule alata, cellulis
(excepto centro hyalino) opacis firmis mediocribus
(fere magnis) elongato-hexaëdris regularibus, pa-
rietibus parum conspicuis tenuibus flavis rectis,
interaneis globulosis, globulis mediocribus densis
parietalibus aureis vel fuscis, soris in lacinulis ter-
minalibus parvis, indusio immerso urceolato limbo
recto leviterve producto piloso, receptaculo brevi,
stipite apice anguste alato filiformi hirsuto 12—20
millim. longo. Rhizoma setaceum repens ramosum
pilis elongatis rectis rufo-fuscis densiuscule vesti-
tum, frons 6—10 centim. et ultra longa, vix ultra
1 lata membranacea tenera diaphana obscure oli-
vacea vel olivaceo-fusca.

Hab. Brasilia septentrionalis (S. Gabriel da Ca-
choeiras), SPRUCE.

Pag. 69:

106. *H. lineare* sw. Fl. Ind. occ. III p. 1749;
Prodr. p. 147 (sec. spec. H. SOND.); WILLD sp. pl.
V p. 518; Herb. N. 20221 (ded. sw.).

Hab. Jamaïca, SWARTZ, PURDIE (H. HOOK); Guadeloupe, L'HERMINIER; St. Kitts, BREUTEL.

106^a *K. trifidum* HOOK. et GREV. tab. 196.

106^b *H. elegans* SPR. S. V. IV p. 133 (sec. spec. H. Berol. et SOND).

Hab. Brasilia, SELLOW, LANGSDÖRFF; Peruvia, LECHLER, MATTHEWS; N. Grenada, SCHLIM.

Invita Natura in unam speciem praecedentes junxerunt antecessores, quas pluribus notis essentialibus diversas esse, speciminum investigatio plene probavit.

106^c *H. adiantoides* n. sp. Frondē lanceolata, pinnata, pinnis patulis divergentibusve approximatis subcontiguis, basi lata, superne adnata, inferne breviter decurrente, sessilibus rhombeo-oblongis pinnatifidis, laciniis erectis (in planum horizontale contortis) simplicibus et dichotomis, lacinulisque subelongatis linearibus, apice attenuato-rotundato, margine undulato denticulato, denticulis pilis sive sessilibus, sive breviter stipitatis simplicibus, furcatis usque 5-fidis obsessis, rhachi flexuosa terete, pariter ac venae venulaeque strictae, atro-fusca hirsuta, cellulis diaphanis teretiusculis mediocribus hexaëdriis latitudine usque 3 longioribus, interaneis globulosis arcte parietalibus densis magnis flavis, mediam cellulam hyalinam relinquentibus, parietibus tenuissimis diaphanis flavescentibus, soris terminalibus majusculis, indusio basi conico immerso mediotenus bilobo; lobis rotundatis acute dentatis, dentibus longe ciliatis, receptaculo fili-

formi incluso, stipite terete filiformi flexuoso parce hirsuto 2—3 centim. longo. Rhizoma setaceum horizontale ramosum intricatum pilis elongatis laxis rigidis ferrugineis vestitum, frons 7—12 centim. longa, 16—20 millim. lata tenera membranacea hygroskopica diaphana olivaceo-fusca.

H. Crugeri distinguatur: fronde pinnatifida (rhachi nempe, excepta basi, alata), lacinulis planis elongatis dimidio latioribus, pilis longe stipitatis, pinnarum (laciniarum primariarum) basi utrinque aequali, libera, cellulis majoribus hyalinis neutiquam globulosis fuscidulis, etc. Cum *H. elegante* rhachi nuda pinnarumque insertionem nostrum quidem convenit, differt autem illud: pinnarum laciniiis fere semper simplicibus, lacinulis planis latis, pilis sessilibus, soris conspicue majoribus, cellulis majoribus (magnis) nebuloso-opacis numquam globulosis fuscidulis.

Hab. Peruvia orientalis (Taratopo), SPRUCE. (H. pr.)

106^d *H. tenerrimum* n. sp. Fronde lineari vel oblongo-lineari pinnata, pinnis patulis divergentibusve remotiusculis oblongo-obcuneatis bi-trifidis vel simplicibus basi latiuscule sessilibus, lacinulis anguste linearibus subelongatis, sinu lato circulari interstinctis, patulis vel erecto-patulis undulatis, margine integro, pilis hyalinis simplicibus (facile deterrentis) rarius obsito, apice rotundato-angustato, rhachi filiformi flexuosa terete glabra, venulis angulo acuto exeuntibus, cellulis primitus diaphanis (serius opacis) teneris mediocribus hexa-

ëdris, latitudine saepe $2\frac{1}{2}$ longioribus, parietibus hyalinis tenuissimis, interaneis sive amorphis arcte parietalibus, sive globulosis diffusis e sordide viridi flavo-aureis, marginalibus minoribus, soris in lacinulis terminalibus minutis ovatis, indusio usque ad basin rotundato-conicam, lacinulam latitudine aequantem, bilobo, lobis parce et minute denticulatis ciliatis, receptaculo brevissimo, stipe filiformi-capillari flexuoso terete glabro 6—10 millim. longo. Rhizoma filiforme intricatum ramosum pilis raris rubro-fuscis hirsutum, frons vix ultra $5\frac{1}{2}$ centim. longa, 8—10 millim. lata tenera (rigidiuscula tamen) membranacea diaphana olivacea.

H. trifido proxime affine.
Hab. Peruvia orientalis (Tarapoto) SPRUCE (H. BOOK.).

107^a *H. Moritzianum* STURM in MART. Fl. Brasil. XXIV pag. 295.

Species exquisita, omnium facile tenerrima!

Hab. Venezuela (Mérida), MORITZ N. 344 (H. Berol.).

109^a *H. terminale* n. sp. Fronde ovato-lanceolata tripinnatifida, laciniis primariis superioribus patulis, reliquis divaricatis horizontalibusque apice adscendentibus contiguis basive leviter imbricatis (infirmis tantum subremotis) e basi late cuneata lanceolatis, secundariis erecto-patulis contiguis imbricatisque oblongis vel obovatis, tertiariis (lacinulis) erectis subcontiguis simplicibus furcatisve,

ultimis elongatis, lateralibus abbreviatis linearibus, ciliis subsimplicibus hyalinis terminatis, rhachi valida flexuosa ala ad basin frondis angustata plana marginata, venis flexuosis venulisque nigrescentibus, cellulis opacis parvis hexaëdris regularibus plerumque aliquantulum elongatis, parietibus tenuibus diaphanis flavescentibus, interaneis globuloso-frustulosis, spatia irregularia diaphana relinquentibus, ex aureo-flavo fuscis, soris in lacinulis frondis apicalibus terminalibus minutis, indusio basi rotundato cupuliformi ex transverso latiore bilobo, lobis semicircularibus minute denticulatis ciliatis, stipite validiusculo fuscescente terete glabrescente 5½ centim. longo. Rhizoma—? frons 2 decim. et ultra longa, 7—9 centim. lata firmisscula membranacea diaphana ex obscure viridi fuscescens.

In *H. interrupto* laciniae apicales steriles sunt fertilesque intermediae sterilibus breviores, venulae angulo rotundato exeuntes 1—2 dichotomae parallelae, in *H. aequabili* laciniae remotae et distantes, indusium basi rotundatum duplo majus, cellulae globulosae e viridulo olivaceae, in utroque insuper frons propter stipitem tenuem debilis, laciniae pinnatifide incisae (nec pinnatifidae) lobis brevibus, cellulae duplo majores elongatae diaphanae, etc.

Hab. Quito, CUMING, N. 68 p. p. (H. Berol).

Pag. 71:

115* *H. pteropodium* n. sp. Fronde ovata plus

minusve longe angustato-acuminata bi-subtripinnatifida, laciniis primariis contiguis aequidistantibus summis erectis, mediis divergentibus, infimis horizontalibus e cuneato oblongo-acuminatis, secundariis contiguis erecto-patulis obovatis vel obcuneatis, lacinulis erecto-appressis subfastigiatis (terminalibus elongatis) linearibus planis, margine eroso-denticulato, pilis subsimplicibus hyalinis obsito, apice rotundato integro, rhachi, ala lata plana margine denticulato-ciliato marginata, stricta firma, venis venulisque flexuosis nigricantibus, cellulis centro plus minus lato hyalinis teneris magnis elongato-hexaëdris acutangulis, parietibus diaphanis flavescentibus tenuibus leviter nodulosis, interaneis globulosis, globulis minutis conglomeratis parietalibus sparsisve flavis, marginalibus mediocribus obscuris fuscis, soris in lacinulis frondis apicalibus terminalibus ovato-acutis, indusio basi (lacinulae aequilatae) inaequali restiuscula ad $\frac{3}{4}$ et ultra bilobo, lobis parce denticulato-ciliatis, receptaculo brevi capitato, stipite ala, rhacheos simili, excepta basi marginato nigro-fusco hirsuto 5—6 centim. longo. Rhizoma validum ramosissimum dense piloso-paleaceum, frons 10—12 centim. longa, 6 lata rigidiuscula membranacea diaphana obscure viridis.

H. valvatum nunc demum, visis examinatisque speciminibus authenticis, mihi notum, differt: frondis forma, laciniis cunctis divergenti-horizontalibus imbricatis, lacinulis divaricatis, sinubus late

rotundatis interstinctis, regulariter undulatis, ala rhacheos undulata in stipitem non decurrente, indusio usque basin, lacinula constricta latiore, bilobo, etc.

Hab. Quito, CUMING N. 23 (H. Berol.), JAMESON N. 109 (H. J. GAY).

115^b *H. platylobum* n. sp. Fronde basi lata subcordato-truncata ovata plus minusve acuminata tripinnatifida, laciniiis primariis divergentibus imbricatulis ovato-oblongis vel ovato-lanceolatis, secundariis patulis contiguis late obovatis obcuneatisve, tertiariis simplicibus furcatisve, lacinulis latis elongatis planis, sinu lineari fundo dilatato interstinctis, margine leviter undulato integro vel subdenticulato, pilis simplicibus teneris (facile detersis) obsito, apice angustatis integris leviterve emarginatis, rhachi, alâ lata plana marginata, pariter ac venae venulaeque nigro-fusca hirsuta, cellulis diaphanis (centro hyalinis) teneriusculis maximis inaequalibus regularibus elongato-hexaëdris acutangulis, parietibus diaphanis fuscidulis tenuibus rectis, interaneis cum amorphis arcte parietalibus spissis fuscis, tum globulosis, globulis parvis amoene viridi-flavis, marginalibus (iisque vicinis) minoribus abbreviatis opacis fuscis, soris in fronde apicalibus, lacinulas parum abbreviatas terminantibus hisque non latioribus magnis ex oblongo suborbicularibus compressis, indusio basi inaequali cuneato ad $\frac{2}{3}$ bilobo, lobis obscure denticulatis ciliatis, stipite terete valido nigro-

fusco 5½—7 centim. longo. Rhizoma repens validum parce ramosum radiculosum, radiculis pilis elongatis fulvis hirsutis, frons 1 decim. circiter longa, basi 6—8 centim. lata hygroskopica tenera membranacea diaphana olivaceo-fusca.

Stipite terete licet, praecedente magis, ad *H. valvatum* accedat, tamen et hoc nostrum ab illo distinguendum videtur hisce notis: frondis forma, laciniis primariis (inferioribus praesertim) elongatis, secundariis contiguis in lacinulas elongatas contiguas, margine modo leviter undulatas, multo latiores divisas, indusio vix ultra ¾ bilobo in formam orbicularem vergente, cellulis demum majoribus minus teneris, universe minus elongatis secus parietes opacis, etc.

Hab. Peruvia (S. Gavan), LECHLER N. 2498.

115° *H. divaricatum*. *H. apicale* MORITZ in sched.

Fronde oblonga inaequaliter s. basi s. apice angustata brevissime stipitata (imo subsessili) bipinnatifida, laciniis primariis patulis contiguis imbricatisque aequidistantibus rhomboïdeis vel rhomboïdeo-oblongis, lacinulis (inferioribus bifidis, superioribus simplicibus) patulis linearibus latiusculis apice leviter emarginatis, margine subtiliter denticulato, denticulis pilis hyalino-flavescentibus simplicibus obsessis, rhachi late alata, venis venulisque, angulo patente exeuntibus, obscure fuscis, cellulis diaphanis teneris mediocribus elongato-hexaëdris acutangulis, parietibus diaphanis tenuibus rectis flavescentibus, interaneis globulosis, globulis dif-

fusis conglomeratisque sparsis parietalibusque parvis flavis, marginalibus parvis opacis semi-hexaëdris, soris in lacinulis terminalibus magnis suborbicularibus, basin usque (lacinula latiore) breviter marginatam bilobis, lobis integris circularibus glabris, stipite nullo vel brevissimo (usque $\frac{2}{3}$ millim.) late alato. Rhizoma ultra setaceum pilis ferrugineis crispis hirsutum, frons 6 centim. circiter longa, 2—3 lata membranacea rigidiuscula diaphana viridi-olivacea.

Cum *Leptocionio attenuato* et *plicato* comparari jubet inventor; cum neutro sane convenit. Indusium nempe est perfecte Hymenophylloideum, frondique (juniori praesertim) margo subdenticulatus ciliatus. Cum *H. valvato* propterea et affinibus potius comparanda species, a quibus notis expositis facili negotio dignoscatur.

Hab. Venezuela, MORITZ (H. Reg. Berol.).

Pag. 72:

116^a *H. Orbignianum* n. sp. Fronde ovato-oblonga bipinnatifida, laciniis primariis horizontalibus contiguis imbricatisque flexuosis vel apice arrectis oblongis plus minusve angustato-elongatis, secundariis remotiusculis vel subcontiguis patulis divaricatisve 1—2 dichotomis et simplicibus, lacinulis latis abbreviatis patulis, sinubus amplis rotundatis interstinctis, margine undulato remote et obscure denticulato, denticulis (in fr. juvenili) ciliis simplicibus hyalinis obsessis, rhachi, ala lata valde undulato-crispa marginata, venis venulisque gra-

cilibus, cellulis nebuloso-hyalinis teneris magnis elongato-hexaëdris (latitudine usque 3 longioribus) ancutangulis, parietibus hyalinis vel flavescenti-diaphanis tenuibus rectis, interaneis arcte et anguste parietalibus e flavo fuscis amorphis, centrum latum grumuloso-nebulosum hyalinum relinquentibus, globulis parvis flavis raro admixtis, marginalibus minoribus semi-hexaëdris, soris in lacinulis apicalibus terminalibus parvis indusio usque ad basin (lacinulae aequilatam) parumper rotundatam bilobo, lobis oblongo-rotundatis minute et inaequaliter denticulatis parce ciliatis, receptaculo elongato filiformi incluso, stipite apice ala undulato-crispa marginato $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ centim. longo. Rhizoma repens setaceum ramosum, pilis elongatis flexuosis fulvis hirsutum, frons 7—10 centim. longa, $3\frac{1}{2}$ —6 lata, membranacea tenera diaphana olivacea.

Ala rhacheos lata undulato-crispa jam primo intuitu a vicinis distinguendum.

Hab. Bolivia (Youracares), D'ORBIGNY (H. FRANQ.).

117^a *H. splendidum* n. sp. Fronde lanceolata vel lineari-lanceolata elongata bipinnatifida, laciniis primariis patulis vel erecto-patulis remotis (imo distantibus) rhomboideo-oblongis, secundariis erectis (apice saepe recurvis) contiguis 1—2 furcatis vel simplicibus, lacinulis late linearibus modice elongatis planis, apice rotundato integro, margine minute denticulato, pilis stipitatis simplicibus furcatisve rigidis flavescenti-diaphanis, rhachi flexuosa

debili setacea, pariter ac venae, angulo patente, venulaeque angulo acuto exeuntes, nigrescente dense hirsuta, cellulis diaphanis teneris mediocribus inaequalibus hexaëdris valde elongatis, parietibus hyalinis tenuibus minutissime denticulatis, interaneis amorphis parietalibus dilutiusculis flavescenti-fuscis, medium oblongum hyalinum relinquuntibus, marginalibus parvis angustis elongatis semihexaëdris, soris in lacinulis terminalibus immersis mediocribus, indusio basi late rotundato-conico, mediotenus bilobo, lobis semi-circularibus denticulatis ciliatis, receptaculo filiformi incluso, stipite apice alato setaceo flexuoso debili rufo-fusco hirsuto. Rhizoma repens ramosum setaceum pilosum, frons usque $4\frac{1}{2}$ decim. longa, 5 centim. lata debilis (pendula) membranacea diaphana olivaceo-fusca.

H. Plumieri, proxime affine, differt: laciniis secundariis lacinulisque valde abbreviatis, primariis hinc pinnatifide incisis (non pinnatifidis), hisce subcontiguis plerumque divergentibus, venulis multo densioribus angulo rotundato exeuntibus, indusio ad basin rectiusculam usque bilobo, cellulis, haud majoribus quidem, sed magis regularibus parum elongatis globulosis, etc.

Hab. Africa occidentalis (Ins. Fernando Po),
MANN (H. HOOK.)

Pag. 73:

121^a *H. vestitum* (PR.) *Sphaeroconium* Hym. p.
34 et 58.

H. ciliatum inter et *H. hirtellum* quodammodo medium et nomine altero utro in Herbariis determinatum. Distinguitur autem ab illo: statura, forma frondis ejusque partitionibus cunctis magis elongatis, rhachi stipiteque validis, hoc elongato sive terete sive apice modo anguste alato, soris majoribus, indusio transverse latiore, cellulis $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ majoribus, etc.; ab *H. hirtello*: fronde glabrescente robustiore ejusque partitionibus cunctis majoribus 2plo fere latioribus, laciniis secundariis vix ultra dichotomis (rarissime pinnatifidis), ala rhacheos lata, semper in basin frondis, interdum in apicem stipitis descendente, stipite glabro.

Hab. Guadeloupe, St. Vincent, St. Kitts.

121^b *H. apterum*. *H. ciliatum* SCHLTDL (non sw). in Linn. V p. 619.

Fronde lanceolata vel oblongo-lanceolata acuminata bipinnatifida, laciniis primariis subcontiguis (inferioribus distantibus) erecto-patulis subrhombico-oblongis lanceolatisve, secundariis erectis 1—2 dichotomis simplicibusque, lacinulis linearibus abbreviatis strictis, margine denticulato pilis brevibus simplicibus furcatisve obsito, apice retuso emarginatove, rhachi ala angusta, in axillis laciniarum latescente, versus basin evanida, marginata flexuosa, venis venulisque gracilibus, his angulo rotundato exeuntibus, cellulis haud valde diaphanis firminusculis mediocribus hexaëdris parumper elongatis, parietibus nodulosis hyalinis vel flavescenti-diaphanis tenuissimis, interaneis s. amorphis pa-

rietalibus flavo-aureis, s. globulosis, globulis mediocribus diffusis flavescenti-viridibus, marginalibus minoribus, soris in lacinulis terminalibus orbicularibus transverse latioribus, indusio basi rectiusculo vel rotundato bivalvi, valvis margine denticulato-ciliatis, stipite terete (raro apice angustissime alato) glabrescente 4—5 centim. longo. Rhizoma validiusculum strigoso-hirsutum parce ramosum, radiculis pilis rufo-fuscis flexuosis hirsutis, fronde membranacea firmisscula diaphana fuscescens 10—13 centim. longa, 2—3 lata.

Proximum vix dubie est *H. hirtellum*, a quo nostrum differre patet: forma frondis (laciniis nempe primariis inferioribus abbreviatis distantibus), laciniis secundariis minus profunde divisis (hinc rhachi, in laciniarum axillis praesertim latiore), venularum angulis rotundatis, stipite glabrescente, soris majoribus, indusio suborbiculari, cellulis minimis teneris abbreviatis manifeste globulosis, etc. *H. ciliatum* contra multo longius distat: stipite brevi late alata, laciniis secundariis plerisque simplicibus, lacinulis duplo latioribus, cellulis majoribus teneris etc. *H. vestitum* quoque differt: ala rhacheos in stipitem descendente, laciniis profundius divisis, secundariis vix ultra furcatis, lacinulis latis, cellulis duplo fere majoribus, etc.

Hab. Mexico (Cuesta grande de Jalacingo) SCHIEDE N. 810 p. p. (Mirador), LIEBMANN, (s. l.) LEIBOLD, SCHAFFNER.

Pag. 76:

132^a *H. fulvum* n. sp. *Sphaerocionium hirsutum*
Herb. Reg. Berol. (non PR.).

Fronde e basi latiore oblonga vel ovato-oblongo superne bipinnatifida, inferne pinnata, pilis fulvo-ferrugineis variis vestita; laciniis superioribus e basi cuneata oblongis erecto-patulis leviter contiguis pinnatifidis, inferioribus elongatis basi latioribus patulis remotis, rhachi inferne nudâ subpinnatis, cunctis per paria approximatis; secundariis superne simplicibus dichotomisve, inferioribus pinnatifidis, lacinulis simplicibus latis minute denticulatis, denticulis piliferis, pilis stipitatis radiatis furcatisve; rhachi universali et pinnarum partiali inferiorum a medio deorsum terete setaceo pilis elongatis laxè obsessis, venis venulisque validiusculis nigro-fuscis; cellulis opacis vel centro nebuloso-diaphanis mediocribus inaequalibus elongato-hexaëdris, parietibus opacis fuscis rectis, interaneis grumulosis e flavescente fuscis s. totam cellulam implentibus spissis, s. lumen oblongum diaphanum relinquentibus dilutioribus, marginalibus parvis semihexaëdris; soris in lacinulis laciniarum superiorum terminalibus parvis lacinulis angustioribus, indusio e basi plus minusve rotundata cupuliformi subbilobo, lobis parum productis rotundatis integris longe ciliato-pilosis; stipite terete flexuoso fusco glabrescente 6 centim. longo. Rhizoma—, frons 1 decim. et ultra longa, supra basin 5, apicem versus 1½ centim. lata e fuscidulo olivacea

membranacea tenera diaphana hygroskopica, lacinularum latitudo = 1 millim.

H. lanceolatum consimile differt: fronde lanceolata universe minus divisa, lacinulis duplo angustioribus pilis simplicibus furcatisve succineis, cellulis vix elongatis, parietibus diaphanis tenuissimis, interaneis rubro-fuscis soris duplo majoribus, indusio e basi cuneata bilobo, lobis productis semicircularibus parce ciliatis, etc.

Hab. Madagascar, (Herb. Berol. sine inventoris nomine).

Species novae, quarum specimina
non vidi:

H. quadrifidum PHILIPPI in Linn. XXX p. 208.

Hab. Chili, KRAUSE.

H. Krauseanum PHILIPPI ibid.

Hab. Chili, KRAUSE.

H. Martii STURM in MART. Fl. Brasil. XXIII p. 287.

Hab. Brasilia, v. MARTIUS.

H. imbricatum STURM ibid.

Hab. Brasilia, LANGSDORFF, LINDBERG.

H. prionema KZE in MART. Fl. Brasil. XXIII p. 284.

Hab. Brasilia, v. MARTIUS.

H. chrysothrix STURM ibid. p. 298.

Hab. Brasilia, v. MARTIUS.

H. Gardnerianum STURM ibid. p. 297.

Hab. Brasilia, GARDNER.

Species novae, praeter enumeratas,
inter Synonyma relegandae:

- H. Poeppigianum* V. D. B. (non PR.) syn. p. 49=?
H. Matthewsii.
- H. coloratum* AL. BR. (Syn. p. 51) = *H. paniculiflorum* PR.
- H. acrosorum* V. D. B. (Syn. p. 53) = *H. Blume-anum* SPR.
- H. Sororium* V. D. B. excl. Syn. (Syn. p. 55 = *H. formosum* BRACK.
- H. leptodictyon* C. MÜLL. Bot. Ztg. 1854 p. 734
(Syn. p. 55) = *H. eximium* KZE.
- H. Tasmannicum* V. D. B. (Syn. p. 59) = *H. atrovirens* COLENSO.
- H. convolutum* V. D. B. (Syn. p. 60) = *H. reniforme* HOOK.
- H. Bibraianum* STURM in Flora 1853 p. 361 (Syn. p. 63) = *Leptocionium Magellanicum* (Desv.).
- H. procerum* V. D. B. (Syn. p. 69) = *H. trichophyllum* H. B. K. Nov. gen. I p. 22.
- H. dipteroneuron* AL. BR. (Syn. p. 78) = *H. fuscum* (Bl.) *Trichomanes* Enum. II p. 225.
-